

Tudnivalók

a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzethez kapcsolódó jogszabály-módosításról, valamint az óvodáztatási támogatáshoz kapcsolódó változásokról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), valamint a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) szabályozza a 2013. 09. 01. napjától hatályba lévő – többek között – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetre, valamint az óvodáztatási támogatásra való jogosultsági feltételeket.

A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyerekkorától fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők:**

HH-s (hátrányos helyzetű)	HHH-s (halmozottan hátrányos helyzetű)
RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNYRE (TOVÁBBIKABAN: RGYK-RA) JOGOSULT ÉS	
családba fogadó gyám, gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, egyedül nevelő szülő – önkéntes nyilatkozata alapján – legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik az RGYK benyújtásakor vagy	akinek esetében a HH-s körülmények közül legalább kettő fennáll.
- szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottságú : a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy az RGYK kérelem benyújtásakor aktív korúak ellátására jogosult vagy a RGYK kérelem benyújtását megelőző 16 hónapon belül 12 hónapig álláskeresőként tartották nyilván vagy	
- a gyermek elégtelen a lakókörnyezete, lakáskörülményei alapján válik jogosulttá : a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek (környezettanulmány készítésére felkérhető a gyermekjóléti szolgálat)	
	- nevelésbe vett gyermek (itt már nem kell fennállnia az RGYK-ra való jog-nak) vagy
	- utógondozói ellátásban részesülő tanulói/hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt- itt sincs RGYK-ra való jogosultság)

A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során – az ügyfél erre irányuló kérelme esetén – megvizsgálja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását is.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzethez kapcsolódó jogosultságokról.

I. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások jogosultságok

1./ Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulás-támogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézmény-fejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

2./ Arany János Tehetséggondozó Program, Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetséggondozó Programnak és az Arany János Kollégiumi Programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program 3 éves. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségsegítés, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása.

A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenteti meg minden év szeptemberében (a programokról tájékozódni lehet az alábbi honlapokon: www.kormany.hu/Emberi Erőforrások Minisztériuma/Köznevelésért Felelős Államtitkárság: www.ajtp.hu; www.ajkp.hu; www.ajkszp.hu).

3./ Útravaló-MACIKA ösztöndíjprogram

A középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, a sikeres továbbtanulás számos család számára nehezen biztosítható anyagi kiadásokat követel meg. Ezt kívánja enyhíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat célzó Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogram. A program ösztöndíjat és a tanulást segítő mentori támogatást nyújt a 7-8. osztályos és középiskolás tanulók számára. A programokba történő jelentkezés pályázati úton történik, a 2013/2014. tanév pályázati felhívásai itt találhatóak: <http://www.emet.gov.hu/hirek/hirek16/>.

4./ Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

5./ A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét.

Fizetési hátralék miatt a hátrányos helyzetű tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

6./ Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót.

II. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a gyermekvédelmi ellátás területén biztosított kedvezmények, támogatások, jogosultságok

1./ Óvodáztatási támogatás

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek után az alábbi feltételek együttes fennállása esetén óvodáztatási támogatás állapítható meg a szülő, illetve a családba fogadó gyám részére:

- a gyermek halmozottan hátrányos helyzetének fennállásáról a jegyző döntést hozott,
- a gyermek legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és
- a szülő, családba fogadó gyám a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül gondoskodik a gyermek rendszeres óvodába járatásáról.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelem legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig (tárgyév 08. 31-ig) terjeszthető elő, amely évben a gyermek az 5. életévét betölti.

A támogatás iránti kérelem a szülő, családba fogadó gyám lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszthető elő jogszabály szerint rendszeresített formanyomtatványon. A támogatása való jogosultság megállapítása esetén a szülő, családba fogadó gyám a gyermek óvodai beiratásától kezdődően az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig évente két alkalommal (minden év június és december hónapjában) a jogszabályban meghatározott mértékű – első alkalommal 20.000.-Ft., minden további alkalommal 10.000.-Ft. – támogatásban részesül, amennyiben gyermekét rendszeresen járattja óvodába és a gyermek halmozottan hátrányos helyzete fennáll.

Az óvodáztatási támogatásra vonatkozó rendelkezéseket csak a 2013. 09. 01-jét követően indult új ügyekben kell alkalmazni, a 2013. 09. 01-jét megelőzően indult eljárásokra 2014. 09. 01-jét követően kell alkalmazni.

Ebből kifolyólag a jegyzőnek 2013. 12. 31-ig levélben tájékoztatni kell a jogosultsággal rendelkező személyeket az óvodáztatási támogatás folyósításának a 2013. 09. 01-től hatályos szabályairól, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó rendelkezésekről.

2./ Gyermejköltségi alapellátáshoz fordulás lehetősége

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és családja jogosult arra, hogy a kedvezményekről tájékoztatást és az igénybevételhez segítséget kapjon a gyermejköltségi szolgálatától.

Felhívom figyelmüket, hogy annak a nagykorúvá vált gyermeknek, akinek a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem volt jogosult – tehát az **rgyk-ra való jogosultsága a fenti időtartamban leírtak alapján kiskorúsága ideje alatt nem állt fenn - nagykorúvá válását követően a**

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága, ebből kifolyólag hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetre vonatkozó jogosultsága sem állapítható meg.

Tájékoztatom, hogy a Gyvt. 161/Q. § (1) bekezdése szerint **a 2013. 09. 01. előtt megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító határozat alapján érvényesített hátrányos helyzet, valamint az Osztályunk által, szintén 2013. 09. 01. előtt kiadott halmozottan hátrányos helyzetre vonatkozó igazolások a 2013/2014. tanévre érvényesek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság végéig.**

Nagyon fontos kiemelni, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet új szemléletű meghatározása nem érinti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő kedvezményeket. Így az RGYK-ban részesülő gyermek – függetlenül attól, hogy hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű – továbbra is jogosult az ingyenes tankönyvre, a bölcsődében, óvodában és az iskola 1-8. évfolyamán az ingyenes gyermekétkeztetésre, a szociális nyári gyermekétkeztetésben való részvételre és minden egyéb más RGYK-hoz kapcsoló juttatásra, illetve kedvezmény igénybevételére.

Nyíregyháza, 2013. október 14.

